



UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI  
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ



CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ  
**TRADIȚIE ȘI INOVARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ,**  
EDIȚIA a XII-a

**BIBLIOTECA – PARTENER ÎN PROCESUL DE INSTRUIRE ȘI CERCETARE**  
în cadrul Secțiunii: BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚELE INFORMĂRII

## **TENDINȚE NOI DE DEZVOLTARE A BIBLIOGRAFIEI**

**Anna NAGHERNEAC**, bibliotecară principală  
**Elena SCURTU**, bibliografă  
Centrul de informare și cercetare bibliografică BȘ USARB



6 octombrie 2023

# Obiectul comunicării

Subiectul studiului  
vizează

unele tendințe de dezvoltare  
a bibliografiei în spațiul  
mediacomunicațional

perioadă a unei noi  
revoluții  
informaționale în care

bibliotecile rămân a fi  
cele mai de încredere  
instituții documentare

- Este argumentată necesitatea persistenței funcțiilor clasice ale bibliografiei (descriere, prelucrare, ordonare, evaluare... ) în epoca civilizației electronice
- demonstrate noile ei posibilități media în comunicare cu utilizatorii.
- Societatea contemporană este una informațională și mediatică în același timp, cu schimbări și procese complexe în toate direcțiile, domeniile și perspectivele
- Mediacomunicarea este un proces de creare, difuzare, schimb de informații, care cuprinde toate părțile lumii.



# Torentul informațional contemporan

**este enorm de mare și variat, constituind o avere globală,**

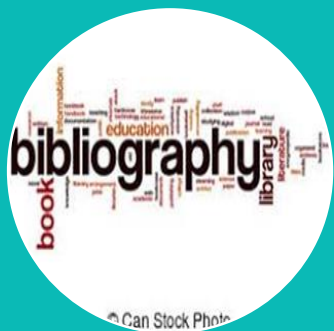
**ușor accesibilă, dar rămânând în continuare dezorganizat, fără reguli și norme bine stabilite la nivel mondial.**

**Pentru supraviețuire și afirmare, este necesară o cultură a informației de altă calitate și tipologie.**

**Una mediatică care ar permite perceperea și prelucrarea unui volum mare de informație**

**și care ar include în arsenalul său mijloace, genuri, tipuri noi în tehnologia comunicării.**

- ❑ Odată cu apariția Internetului, declară sociologii Asa BRIGGS și Peter BURKE, au apărut posibilități extinse de a învăța toată viața, formal sau informal, ori de câte ori experiența sau așteptările o cereau, și s-a susținut că web-ul, în condițiile unui acces deschis,
- ❑ va servi pentru mulți drept „o universitate fără ziduri” și chiar că va elimina sala de clasă”.



**Bibliografia cu marile ei  
posibilități și toate  
funcțiile ar putea salva  
situația,**



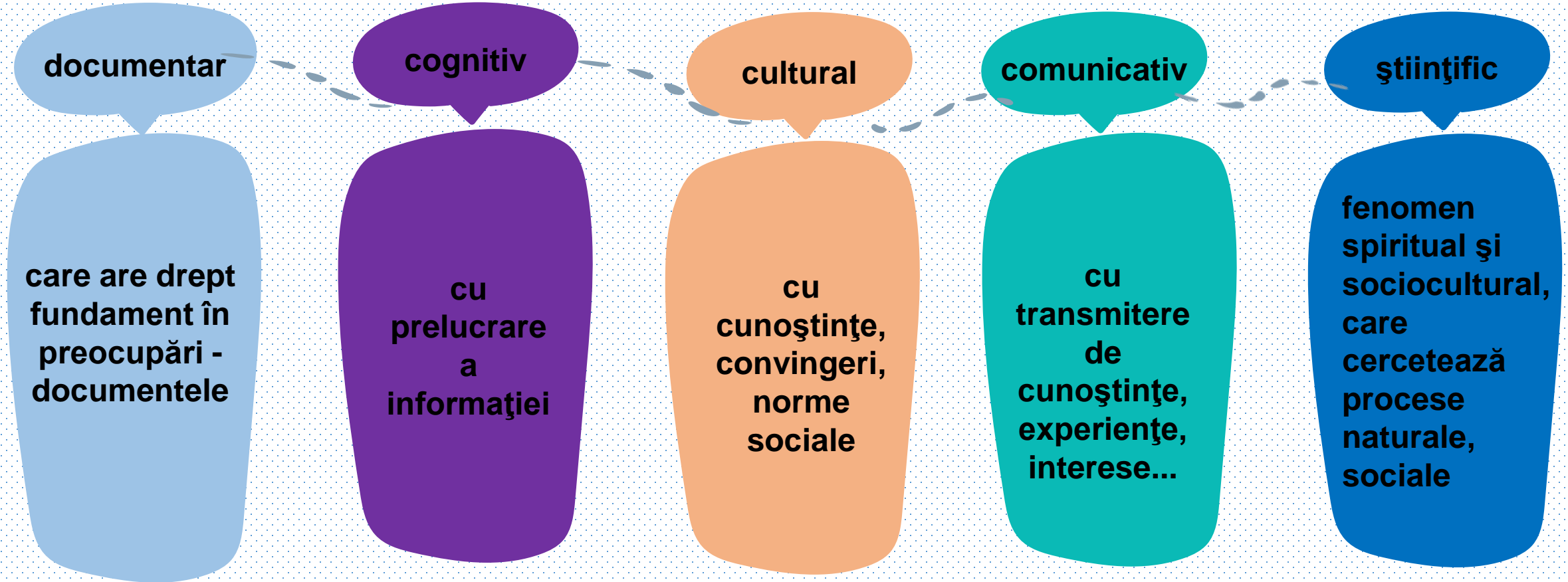
**Bibliotecile certificate și  
atestate timp de secole și  
milenii, rămân a fi cele  
mai de încredere instituții  
documentare în  
realizarea acestor funcții**



**Bibliotecile continuă să  
fie instituțiile care vor  
ține piept tendințelor  
distructive ale umanității,  
ce invadează societatea,  
în pofida faptului că ele  
depind de valorile  
sociale.**



**Activitatea bibliografică este activitatea la baza căreia stau mai multe concepte:**



- ❑ **Perspectiv**ele de dezvoltare a **bibliografiei** la nivel **național/mondial** sunt ancorate undeva în trecut, necesitând o interpretare creativă în dependență de oportunitățile prezentului.
- ❑ **Dezvoltarea bibliografiei** este subordonată cerințelor și necesităților societății de a fixa, păstra și difuza informația, servind drept forță motrică în dezvoltarea cunoștințelor.
- ❑ **Cultura documentară a străbătut toate perioadele de dezvoltare umană, consemnând trei etape în evoluția sa:**



## Funcțiile bibliografiei

**Descrierea bibliografică** (minimum necesar de informații pentru identificarea documentelor

alcătuirea cataloagelor, bibliografiilor) prezentată după reguli standardizate, elaborate timp îndelungat, realizând funcția de semnalare (de existență) a documentelor

**Prelucrarea (analiza) documentelor**, în format condensat, aprofundează și amplifică informațiile din descrierea bibliografică inițială

prin adnotare sau abstract (referat), realizări de mare importanță ale practicii bibliografice. Preferințele recente aparțin adnotărilor cu caracteristici generalizatoare și componente de evaluare ale documentelor.

**Ordonarea documentelor** în cataloage, bibliografii, biblioteci electronice, baze de date, repozitorii cu texte, materiale vizuale, digitale, audio sau video

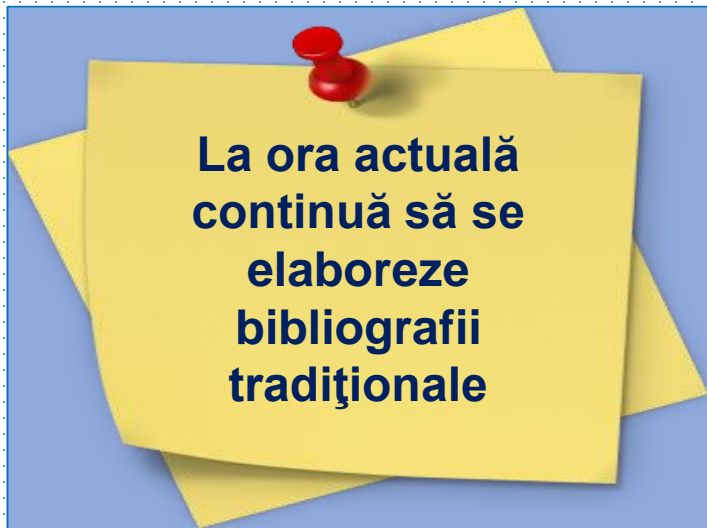
având o interfață unică de acces la texte și imagini, colecții electronice de documente reunite după anumite criterii, cu modalități de stocare a informațiilor și posibilități rapide de regăsire.

**Evaluarea și selectarea documentelor**

**Bibliografia este un instrument capabil de a determina calitatea documentelor, utilizând următoarele criterii:**

**date editoriale:** autori, dedicații, valoare bibliofilă, editura, adnotările...  
**conținutul și relevanța documentelor cu evidențierea elementului inovativ**





- Se prezintă referințe bibliografice în reviste științifice, materiale ale întrunirilor științifice...
  - La dispoziția utilizatorilor sunt puse atât documente bibliografice imprimare, cât și electronice.
  - Vrem să credem că documentele bibliografice tradiționale (unele din ele) vor exista, atât timp cât va exista memoria socială documentară.
- Pentru dăinuire în timp, este necesar ca unele lucrări bibliografice să fie elaborate în ambele formate, de exemplu, bibliografiile naționale care, după părerea unor bibliologi, reflectă originalitatea, interesele, particularitățile unei țări, înregistrează producția ei documentară;
  - (informația fiind exhaustivă) și servesc drept bază pentru dezvoltarea tuturor tipurilor de bibliografii, reflectând progresul culturii și științei prezente, servind drept surse de inspirație pentru evoluția științei viitoare;
  - bibliografiile retrospective, care înregistrează informație despre literatura apărută într-o anumită perioadă de timp și sunt de o importanță istorică deosebită; biobibliografiile cu informații despre succesele inovatoare ale unor personalități cu merite distincte în dezvoltarea științelor, culturii, literaturii, economiei..., prezentate în compartimente separate: note biografice, bibliografia publicațiilor, referințe despre...



## Argument:

se păstrează formatul clasic al documentelor, continuitatea istorică. Cu trecerea timpului, ele vor deveni lucrări rare, care se vor păstra în colecțiile bibliotecilor de rând cu documentele electronice

## Informația bibliografică electronică

are un potențial comunicațional consemnat resursele informaționale (textuale, vizuale, sonorizate) pot interacționa prin intermediul hiper trimiterilor. Inteligența artificială (chatboturile, program care reproduce vorbirea orală) este aplicată cu succes în servirea bibliografică: Se pun la dispoziția utilizatorilor liste deja elaborate, se efectuează căutări în cataloagele electronice...

## Bibliotecile și potențialul electronic

unele biblioteci din lume tind sa aplice în servire numai potențialul electronic care ar economisi timp și resurse financiare. Spre exemplu, în unele biblioteci universitare din SUA, se utilizează ChatBot.



- Prin intermediul programului ChatBot, se pun la dispoziția utilizatorilor liste bibliografice deja întocmite, se efectuează căutări în cataloagele electronice...
- În caz contrar, când programul nu se soldează cu succese, se apelează la ajutorul și consultațiile bibliografilor-cercetători.

- Tehnologiile informaționale sunt parte componentă a bibliotecilor contemporane și a celor viitoare, care continuă să realizeze funcțiile de centre socioculturale multifuncționale: informativ, cultural, didactic, creativ, de cercetare, de formare, de ajutor informațional (inclusiv și bibliografic).
- Succesul activității lor depinde de prezență în spațiul virtual prin cele două modalități de integrare. Pe de o parte, bibliotecile utilizează resurse electronice ale altor producători în satisfacerea cerințelor utilizatorilor, pe de altă parte, participă, prin crearea produselor informaționale proprii, la multiplicarea resurselor informaționale naționale și mondiale. Produsele create trebuie să fie atractive, simple, ușor accesibile...

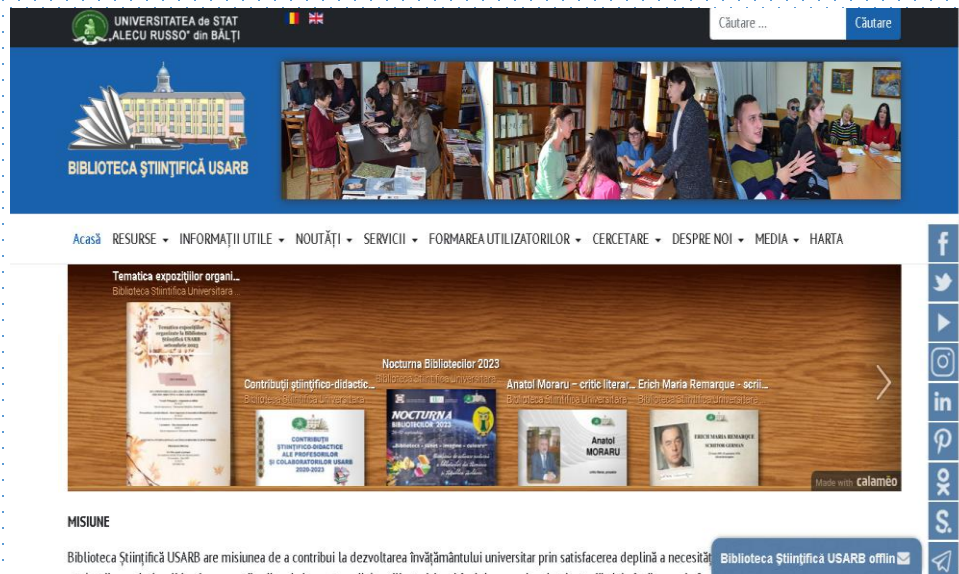
# Produsele activității bibliografice, din bibliotecile contemporane, sunt realizate în format tradițional și electronic

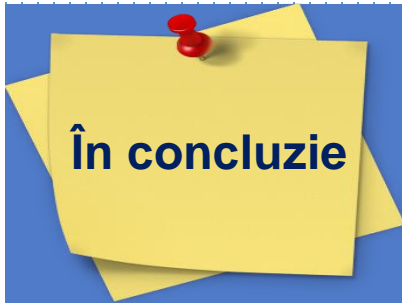
- bibliografii tematiche elaborate pentru studiu și cercetare,
- bibliografii nominalizate,
- liste cu informație ( E-buletine) despre achizițiile recente,
- lucrări bibliografice de amploare, care cuprind informație despre contribuțiile științifice ale angajaților, bibliografii retrospective, dicționare, biobibliografii...
- diverse servicii online, repozitorii.
- Informația bibliografică postată pe site-urile bibliotecilor formează infrastructura bibliografică a bibliotecilor contemporane





- **Bibliografiile postate online** pun la dispoziția utilizatorilor notițe bibliografice despre publicațiile universitarilor bălțeni (colecția *Bibliographia Universitas*),
- descrieri bibliografice cu adnotări ce pun în lumină documente rare din fondul Bibliotecii (colecția *Vestigia Semper Adora*), precum și bibliografii locale cu informații bibliografice despre municipiul Bălți, Universitate, Bibliotecă.
- **Sunt lucrări care păstrează memoria socială** și prin documente de arhivă, fotografii, amintiri...
- **Biobibliografiile**, elaborate și ele în câteva colecții, oferă date despre biografia, realizările profesionale, bibliografia publicațiilor a celor mai notabile personalități de la Universitatea bălțeană cu merite excelente în dezvoltarea științei și învățământului.





- **Metoda bibliografiei este metoda-cheie în managementul de coordonare a activității informațional-bibliografice din întreaga lume.**
- **Cert este, că identificarea documentelor din spațiul mediacomunicațional, chiar și în condiții de schimbări permanente, este imposibilă fără aplicarea milenară a funcțiilor bibliografiei.**
- **Limbajul bibliografic va fi utilizat activ în spațiul informațional mondial pentru prezentarea documentelor, textelor de toate speciile și formele.**
- **„O cultură fără instrumente bibliografice sistematice și fără un exercițiu bibliografic curent rămâne oarbă și debusolată, atât în fața trecutului cât și în fața viitorului”.**



**Evidențiem unele momente din activitatea bibliografică care trebuie schimbate, desăvârșite:**

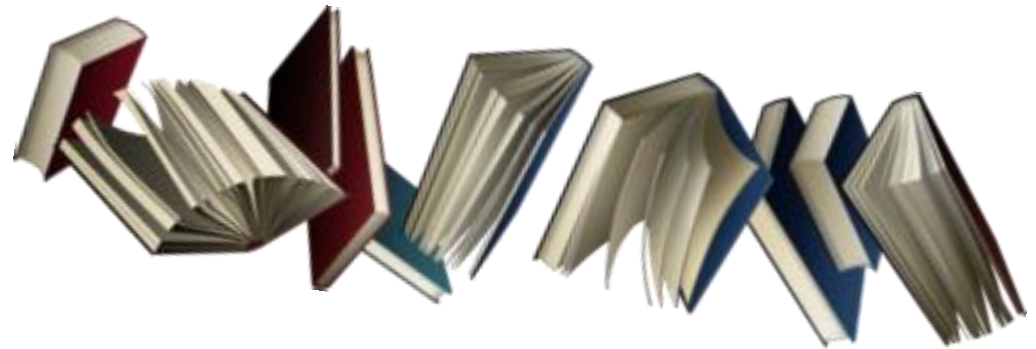
- Elaborarea de noi metode, reguli, norme, cel puțin la nivel național, pentru procesele bibliografice vechi și noi: căutare, stocare, distribuire,
- perfecționarea dialogului ca formă de comunicare online cu utilizatorii,
- elaborarea standardelor care ar unifica activitatea bibliografică,
- perfecționarea metodelor de activitate bibliografică în combinație tradițională și electronica.
- Utilizarea formelor noi de prezentare a serviciilor bibliotecilor: briefingurile, maratoanele, supermarketurile informaționale,
- stabilirea limitelor activității bibliografice în interacțiunea cu alte activități,
- schimbarea continuă a profesiogramei bibliografilor, utilizându-se diverse mijloace posibilități, aceștia rămânând cele mai de încredere persoane în ghidarea și orientarea utilizatorilor în spațiul mediacomunicațional.

## REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. BRIGGS, ASA, BURKE, Peter. *Mass-media. O istorie socială de la Gutenberg la Internet*. Iași, 2005, 340 p.
2. STOICA, Ion. *Numai cercetarea salvează*. Constanța, 2013. 178 p. ISBN 978-606-598-240-6.
3. STOICA, Ion. *Scurtă introducere la o enciclopedie a informației*. Constanța, 2010. 158 p. ISBN 978-973-644-948-2.
4. ГИЛЯРЕВСКИЙ, Р. С. *Основы научной информации*. Москва, 1965. 654 p.
5. СОКОЛОВ, А. В. Научная формула современной библиографии. В: *Мир библиографии*. 2005, nr. 6, p. 8. ISSN 1560-7968.



# Muğumim!



Anna NAGHERNEAC, [ana.nagerneac@gmail.com](mailto:ana.nagerneac@gmail.com)  
Elena SCURTU, [elenagrama@list.ru](mailto:elenagrama@list.ru)